

Väljaandja:	Siseminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	03.06.2017
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 31.05.2017, 4

Kohanemisprogramm

Vastu võetud 13.08.2014 nr 34
[RT I, 22.08.2014, 5](#)
jõustumine 01.08.2015

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
22.05.2015	RT I, 27.05.2015, 2	01.08.2015
25.07.2016	RT I, 29.07.2016, 1	01.08.2016
25.05.2017	RT I, 31.05.2017, 1	03.06.2017

Määrus kehtestatakse [välismaalaste seaduse](#) § 223¹ lõike 1, [Euroopa Liidu kodaniku seaduse](#) § 49¹ lõike 2 ning [välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse](#) § 47¹ lõike 2 alusel.
[[RT I, 27.05.2015, 2](#)- jõust. 01.08.2015]

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse välismaalase, Euroopa Liidu kodaniku ja tema perekonnaliikme kohanemisprogramm, kohanemisprogrammis osalemise tingimused ning kohanemisprogrammis osalemisse suunamise kord.
[[RT I, 27.05.2015, 2](#)- jõust. 01.08.2015]

§ 2. Mõisted

(1) Uussisserändaja käesoleva määruse tähenduses on vähem kui viis aastat Eestis seaduslikult elanud:

1) välismaalane, kellele on antud Eesti tähtajaline elamisluba välismaalaste seaduses või välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses sätestatud alusel;

2) Euroopa Liidu kodanik, kes on omandanud Eestis tähtajalise elamisõiguse Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud alusel;

3) Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliige, kellele on antud Eestis tähtajaline elamisõigus Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud alusel.

[[RT I, 27.05.2015, 2](#)- jõust. 01.08.2015]

(2) Kohanemisprogramm käesoleva määruse tähenduses on tegevuskava uussisserändaja Eestis kohanemise toetamiseks ning see sisaldab käesolevas määruses sätestatud kohanemisprogrammi koostismooduleid ja algtasemel eesti keele õpet.

§ 3. Kohanemisprogrammi eesmärk

Kohanemisprogrammi eesmärk on uussisserändajate rändeprotsessi ja hilisema lõimumise toetamine, tagades neile teadmised riigi ning ühiskonna toimimise, igapäevase eluolu, töö, õppimise ja perekonnaga seotud teemadel ning soodustades neil eesti keele oskuse omandamist.

2. peatükk

KOHANEMISPROGRAMMIS OSALEMA SUUNAMINE JA SUUNAMISEST TEAVITAMISE KORD

§ 4. Kohanemisprogrammis osalema suunamine

(1) Politsei- ja Piirivalveamet suunab kohanemisprogrammis osalema vähem kui viis aastat Eestis seaduslikult elanud:

- 1) välismaalase, kellele on antud Eesti tähtajaline elamisluba;
- 2) Euroopa Liidu kodaniku, kes on omandanud Eestis tähtajalise elamisõiguse ning kellele on välja antud isikutunnistus;
- 3) Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikme, kellele on antud Eestis tähtajaline elamisõigus.
[RT I, 27.05.2015, 2- jõust. 01.08.2015]

(2) Politsei- ja Piirivalveamet suunab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku osalema kohanemisprogrammis, kui isikule on antud Eesti tähtajaline elamisluba või isik on omandanud või talle on antud Eestis tähtajaline elamisõigus pärast 2015. aasta 1. augustit.
[RT I, 27.05.2015, 2- jõust. 01.08.2015]

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikule on antud Eesti tähtajaline elamisluba või isik on omandanud või talle on antud Eestis tähtajaline elamisõigus enne 2015. aasta 1. augustit, suunab Politsei- ja Piirivalveamet isiku osalema kohanemisprogrammis isiku soovil.
[RT I, 27.05.2015, 2- jõust. 01.08.2015]

(3¹) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikule on antud Eesti tähtajaline elamisluba välismaalaste seaduse § 118 punkti 9 alusel, suunab Politsei- ja Piirivalveamet isiku osalema kohanemisprogrammi isiku soovil.
[RT I, 29.07.2016, 1- jõust. 01.08.2016]

(3²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud välismaalane, kelle Politsei- ja Piirivalveamet on suunanud kohanemisprogrammis osalema, võib programmis osaleda kas tema elamisloa kehtivusaja jooksul või välismaalaste seaduse § 43 lõike 1 punktis 8 sätestatud viibimisaja jooksul, tingimusel et ta on Eestis seaduslikult elanud vähem kui viis aastat.
[RT I, 31.05.2017, 1- jõust. 03.06.2017]

(4) Kui välismaalane ei ole tähtajalise elamisloa andmisest arvates osalenud kohanemisprogrammis, suunab Politsei- ja Piirivalveamet välismaalase osalema kohanemisprogrammis tähtajalise elamisloa pikendamisel, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud.

(4¹) Kui Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliige ei ole talle tähtajalise elamisõiguse andmisest arvates kohanemisprogrammis osalenud, suunab Politsei- ja Piirivalveamet Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikme osalema kohanemisprogrammis tähtajalise elamisõiguse pikendamisel, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud.
[RT I, 27.05.2015, 2- jõust. 01.08.2015]

(5) Politsei- ja Piirivalveamet ei suuna alla 15-aastast uussisserändajat korduvalt osalema kohanemisprogrammis, kui tema seaduslik esindaja esitab sellekohase kirjaliku teate.
[RT I, 31.05.2017, 1- jõust. 03.06.2017]

(5¹) Politsei- ja Piirivalveamet ei suuna alla kolmeaastast uussisserändajat osalema kohanemisprogrammis.
[RT I, 31.05.2017, 1- jõust. 03.06.2017]

(6) Politsei- ja Piirivalveamet ei suuna alla 15-aastast uussisserändajat osalema kohanemisprogrammi, kui vähemalt üks tema seaduslik esindaja on elanud Eestis seaduslikult rohkem kui viis aastat.
[RT I, 31.05.2017, 1- jõust. 03.06.2017]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud ei kohaldata, kui alla 15-aastase uussisserändaja seaduslik esindaja on tema eestkostja.
[RT I, 31.05.2017, 1- jõust. 03.06.2017]

§ 5. Teavitamine

Politsei- ja Piirivalveamet teavitab isikut kohanemisprogrammis osalema suunamisest ja kohanemisprogrammi koostamisele registreerimise võimalusest, kui:

- 1) välismaalasele tehakse teatavaks otsus tähtajalise elamisloa andmise või pikendamise kohta;
- 2) Euroopa Liidu kodanikule edastatakse teavitus isikutunnistuse välja andmise või väljastamise kohta;
- 3) Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikmele tehakse teatavaks otsus tähtajalise elamisõiguse andmise või pikendamise kohta;
[RT I, 27.05.2015, 2- jõust. 01.08.2015]

4) uussisserändaja pole täitnud käesoleva määruse § 7 lõikes 1 sätestatud kohanemisprogrammi läbimise tingimusi.

[RT I, 31.05.2017, 1- jõust. 03.06.2017]

3. peatükk

KOHANEMISPROGRAMMI SISU JA SELLES OSALEMINE

§ 6. Kohanemisprogrammi sisu ja maht

(1) Kohanemisprogramm sisaldab baasmoodulit (lisa 1), keeleõpet ning järgmisi teemamooduleid:

- 1) töö- ja ettevõtlikkus (lisa 2);
- 2) õppimine (lisa 3);
- 3) teadus (lisa 4);
- 4) perekond (lisa 5);
- 5) rahvusvaheline kaitse (lisa 6);
- 6) lapsed ja noored (lisa 7).

(2) Kohanemisprogrammi eesmärk on, et isik vastab tema poolt läbitud mooduli üldpädevusnõuetele vastavalt käesoleva määruse lisadele 1-7.

(3) Keeleõppe eesmärk on, et isik omandab eesti keele oskuse, mis vastab keeleseaduse lisa 1 sätestatud keeleoskustaseme A1 kirjeldusele.

(4) Kohanemisprogrammi moodulite eeldatav maht on sätestatud vastavalt käesoleva määruse lisades 1–7.

(5) Keeleõppe eeldatav maht on 80 akadeemilist tundi.

§ 7. Kohanemisprogrammis osalemine

(1) Uussisserändaja läbib baasmooduli ning keeleõppe, kui käesolevas paragrahvis ei ole sätestatud teisiti.

(2) Uussisserändaja, kes on saanud tähtajalise elamisloa välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses sätestatud alusel, on kohustatud läbima teemamooduli „Rahvusvaheline kaitse” ning käesoleva määrusega sätestatud keeleõppe asemel eesti keele õppe välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 75 lõigetes 4¹, 4² ja 4⁴ sätestatu kohaselt.

[RT I, 29.07.2016, 1- jõust. 01.08.2016]

(3) Alla 15-aastane uussisserändaja läbib teemamooduli „Lapsed ja noored“.

(4) Alla 15-aastane uussisserändaja, kes on saanud Eesti tähtajalise elamisloa välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses sätestatud alusel, on kohustatud läbima teemamooduli „Rahvusvaheline kaitse” ning käesoleva määrusega sätestatud keeleõppe asemel eesti keele õppe välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 75 lõigetes 4¹, 4² ja 4⁴ sätestatu kohaselt.

[RT I, 29.07.2016, 1- jõust. 01.08.2016]

(5) Isikul puudub õigus osaleda moodulis või keeleõppes, mille ta on juba läbinud.

(6) Isik, kes ei ole tervises seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, võib läbida kohanemisprogrammi enda valitud osas ja mahus.

§ 8. Täiendavate moodulite valimine

(1) Uussisserändaja võib lisaks käesoleva määruse § 7 lõigetes 1 ja 2 sätestatule läbida enda valikul käesoleva määruse § 6 lõike 1 punktides 1–4 nimetatud teemamoodulid.

(2) Seitsme- kuni 15-aastane uussisserändaja võib lisaks käesoleva määruse § 7 lõikes 3 sätestatule läbida enda valikul baasmooduli, keeleõppe ning käesoleva määruse § 6 lõike 1 punktides 1–4 nimetatud teemamoodulid.

(3) Seitsme- kuni 15-aastane uussisserändaja, kes on saanud Eesti tähtajalise elamisloa välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses sätestatud alusel, võib lisaks käesoleva määruse § 7 lõikes 4 sätestatule läbida enda valikul baasmooduli ning käesoleva määruse § 6 lõike 1 punktides 1–5 nimetatud teemamoodulid.

(4) 15- kuni 18-aastane uussisserändaja võib lisaks käesoleva määruse § 7 lõigetes 1 ja 2 sätestatule läbida enda valikul teemamoodulid, mis on nimetatud käesoleva määruse § 6 lõike 1 punktides 1–4.

[RT I, 31.05.2017, 1- jõust. 03.06.2017]

§ 9. Kohanemisprogrammi moodulite ja keeleõppe läbimise tõendamine

Kohanemisprogrammi mooduli või keeleõppe läbimisel annab isik, kellega siseminister on kohanemisprogrammis sätestatud ülesande täitmiseks sõlminud tsiviilõigusliku või halduslepingu, uussisserändajale mooduli või keeleõppe läbimist tõendava tunnistuse digitaalselt või uussisserändaja soovil paber kandjal ning teavitab viivitamatult mooduli või keeleõppe läbimisest Politsei- ja Piirivalveametit.

4. peatükk RAKENDUSSÄTE

§ 10. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2015. aasta 1. augustil.

[Lisa 1](#) Baasmoodul

[Lisa 2](#) Töö ja ettevõtlus

[Lisa 3](#) Õppimine

[Lisa 4](#) Teadus

[Lisa 5](#) Perekond

[Lisa 6](#) Rahvusvaheline kaitse
[RT I, 31.05.2017, 1- jõust. 03.06.2017]

[Lisa 7](#) Lapsed ja noored